

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

23. februar 2005

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Undervisningsministeriets notat om de punkter, der forventes optaget på dagsordenen for rådsmøde (uddannelse og ungdom) den 21. februar 2005.

P. H. D. M.

Uddannelsesstyrelsen

Vester Voldgade 123
1552 København V
Tlf 3392 5300
Fax 3392 5302
www.uvm.dk

Samlenotat til møde i Rådet (uddannelse og ungdom) den 21. februar 2005.

9. februar 2005
J.nr. 2005-2282-9

Uddannelse

1. Bidrag til Det Europæiske Råds forårstopmøde om midtvejsevalueringen af Lissabon-strategien (side 2)
- vedtagelse af konklusioner
2. De europæiske uddannelsessystemers effektivitet og lighed (side 5)
- forelæggelse og udveksling af synspunkter

Ungdom

3. Bidrag til Det Europæiske Råds forårstopmøde om midtvejsevalueringen af Lissabon-strategien (side 6)
- vedtagelse af konklusioner og udveksling af synspunkter

1. Bidrag til Det Europæiske Råds forårstopmøde om midtvejs-evalueringen af Lissabon-strategien - vedtagelse af konklusioner

A. Baggrund og indhold

Kommissionen har som oplæg til midtvejs-evalueringen den 2. februar 2005 vedtaget en meddelelse ("synteserapporten") indeholdende Kommissionens forslag til en reform af Lissabon-strategien. Rapporten ventes at være udgangspunktet for drøftelserne om midtvejs-evaluering på forårstopmødet.

Kommissionen lægger i synteserapporten først og fremmest op til en rationalisering og simplificering af Lissabon-strategien, hvor der fokuseres på vækst og beskæftigelse, idet fremgang i vækst og beskæftigelse ses som en forudsætning for sociale og miljømæssige fremskridt.

På denne baggrund lægger Kommissionen op til at fokusere på tre områder:

- Gøre Europa til et mere attraktivt sted at investere og arbejde
- Satse stærkere på viden og innovation
- Sikre at der skabes flere og bedre arbejdspladser

Under hvert af disse områder har Kommissionen identificeret en række centrale politikområder, i alt ti, der yderligere er udbygget i en række konkrete initiativer i den handlingsplan, der er et annekst til synteserapporten.

For så vidt angår indsatsområde 1, gøre Europa et mere attraktivt sted at investere og arbejde, peger Kommissionen på følgende centrale politikområder:

1. At færdiggøre det indre marked, særligt servicesektoren, lovregulerede professioner, energi, offentlige indkøb og finansielle serviceydelser.
2. At sikre et konkurrencepræget indre marked, der er åbent udadtil, hvor Kommissionen bl.a. vil se på nøglesektorer som energi og det finansielle område. Kommissionen vil også fremme forslag til revision af statsstøttereglerne for F&U samt arbejde for en afslutning af Doharunden og indgå bilaterale og regionale frihandelsaftaler.
3. At forbedre den europæiske og nationale lovgivning med henblik på at reducere administrative byrder.
4. At udvide og forbedre den europæiske infrastruktur, hvor Kommissionen bl.a. peger på transeuropæiske netværk (TENs) og det europæiske vækstinitiativ.

For så vidt angår indsatsområde 2, satse stærkere på viden og innovation, peger Kommissionen på følgende centrale politikområder:

5. At forøge og forbedre investeringerne i forskning og udvikling, hvor Kommissionen bl.a. lægger op til, at medlemslandene skal øge deres offentlige udgifter til forskning, samt etablering af et europæisk forskningsråd i.f.m. 7. rammeprogram.

6. At lette innovation, anvendelse af ICT og bæredygtig brug af ressourcer, hvor Kommissionen bl.a. nævner, at den vil fremkomme med et nyt initiativ vedr. anvendelse af ICT – i2010: European Information Society. Herudover nævnes bl.a. mulighederne inden for miljøteknologi. Med inspiration fra det amerikanske MIT foreslår Kommissionen endvidere etableringen af et European Institute of Technology.
7. At bidrage til at skabe en stærk industriel base, hvor Kommissionen igen nævner forskning og udvikling som centrale faktorer sammen med private-offentlige partnerskaber.

For så vidt angår indsatsområde 3, Sikre at der skabes flere og bedre arbejdspladser, fokuserer Kommissionen på:

8. At sikre at flere kommer i arbejde, hvilket er centralt for at få højere vækst og forbedre den sociale inklusion, hvorfor bl.a. understøttelsessystemer bør moderniseres. Kommissionen nævner også, at den vil etablere et europæisk ungdomsinitiativ med henblik på at reducere ungdomsarbejdsløsheden, give de unge relevante kompetencer og skabe nye karrieremuligheder.
9. At forøge arbejdsmarkedernes fleksibilitet og sikre arbejdstageres og virksomheders tilpasningsevne. I denne forbindelse nævnes også initiativer til at sikre højere mobilitet.
10. At investere mere i uddannelse og efteruddannelse bl.a. via initiativer til fremme af livslang læring, herunder en bedre udnyttelse af strukturfondene på dette område.

Kommissionen foreslår endvidere en grundlæggende reform af styringen (governance) af Lissabon-strategien. Medlemsstaterne skal årligt og med inddragelse af nationale parlamenter, sociale parter og andre centrale aktører i civilsamfundet udarbejde én national handlingsplan for vækst og beskæftigelse. Endvidere foreslås de forskellige eksisterende traktatbaserede retningslinier samlet i én årlig strategisk rapport op til forårstopmødet. Forårstopmødet skal have det overordnede ansvar for processen. Endeligt skal medlemsstaterne udpege én national Lissabon-koordinator på regeringsniveau.

Formandskabet har, bl.a. på baggrund af Kommissionens meddelelse, udarbejdet et udkast til bidrag på uddannelsesområdet til mødet i Det Europæiske Råd den 22.-23. marts 2005 om midtvejsevaluering af Lissabon-strategien.

I udkastet anbefales det, at arbejdet frem til udarbejdelsen af den kommende rapport på uddannelsesområdet til Det Europæiske Råds forårstopmøde 2006 fokuserer på

- reformer og investeringer på nøgleområder for det vidensbaserede samfund,
- at gøre livslang læring en realitet,
- at etablere et europæisk område for uddannelse og erhvervsuddannelse.

Det Europæiske Råd opfordres til at bekræfte, at livslang læring er en absolut nødvendighed for gennemførelsen af Lissabon-målsætningerne, samt at en succesfuld gennemførelse af arbejdsprogrammet "Uddannelse og erhvervsuddannelse 2010" er af afgørende betydning.

Der opfordres samtidig til at give prioritet til at

- udvikle strategier for livslang læring i medlemsstaterne inden 2006 i samarbejde med de relevante interessenter, herunder offentlige myndigheder og arbejdsmarkedets parter,
- fremme excellence på alle niveauer af uddannelsessystemet for at styrke vækst og beskæftigelse samt social samhørighed,
- arbejdsprogrammet "Uddannelse og erhvervsuddannelse 2010" skal implementeres i alle medlemsstater, herunder den nødvendige stigning og mere effektiv anvendelse af investeringer i uddannelse og erhvervsuddannelse,
- styrke europæisk samarbejde inden for uddannelse og erhvervsuddannelse for at stimulere og styrke arbejdet med reformer, særligt via:
 - peer-learning
 - at styrke monitoreringen af fremskridt
 - at styrke bidrag fra erhvervsuddannelsessystemet, videregående uddannelse og forskning til Lissabon-strategien
 - at udvikle og implementere en europæisk kvalifikationsramme.

Endelig støttes initiativet om en europæisk ungdomspagt med henblik på at fremme en generation af unge europæere med kvalitative jobs, højt generelt uddannelsesniveau og relevant erhvervsuddannelse.

B Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er tale om et formandskabsinitiativ, hvorfor der ikke er redegjort for nærheds- og subsidiaritetsprincippet.

Efter dansk opfattelse er forslaget i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

C. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Udkastet vil umiddelbart ikke have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

D. Høring

Punktet har været drøftet på møde i Specialudvalg den 9. februar 2005:

Dansk Industri (DI) henviste til udkastets side 4, pkt. 6, 3. bullet og ønskede en prioritering af økonomisk vækst, social samhørighed og flere og bedre job snarere end personlig udvikling.

De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI) bemærkede, at er vigtigt i forhold til det aktive medborgerskab at få støtte til særlige behov. Det er for smalt udelukkende at opfatte mennesker med særlige behov eller

handicap som aktive medborgere. Der er alt for mange på passiv forsørgelse set ud fra et samfundsmæssigt perspektiv, og for mange er der masser af livskvalitet i et aktivt arbejdsliv. Dette synspunkt burde afspejles bedre i teksten.

E. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

F. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er ikke tidligere blevet orienteret om sagen.

2. De europæiske uddannelsessystemers effektivitet og lighed - forelæggelse og udveksling af synspunkter

A. Baggrund og indhold

Formandskabet har foreslået, at Rådet tager en drøftelse af de europæiske uddannelsessystemers effektivitet og lighed med udgangspunkt i resultaterne fra to projekter.

I projektet om effektivitet, med titlen "The complementarity of school autonomy and external exams" konkluderes det, at:

- eksterne afgangseksaminer forbedrer den uddannelsesmæssige præstation,
- decentralisering virker, hvis den kombineres med ekstern eksamination,
- ekstern eksamination og lokal beslutningstagen komplementerer hinanden ved at forbedre effektiviteten i uddannelsessystemet.

Det konkluderes endvidere, at en effektiv uddannelsespolitik skal kombinere ekstern eksamination med skolens selvforvaltning, dvs. politikken skal specificere standarder og følge resultaterne men samtidig lade det være op til den enkelte skole, hvordan disse standarder skal opnås.

I projektet om lighed med titlen "Construction and use of equity indicators within the framework of the educational policies" konkluderes, at:

- det er vigtigt at have indikatorer for lighed,
- indikatorer for lighed kan etableres på en realistisk facon,
- nogle uddannelsessystemer synes bedre rustede til opfordringer i forhold til lighed end andre. Det er vigtigt at give medlemsstaterne et stærkt diagnoseredskab, således at der gøres en særlig indsats i forhold til de mest udsatte personer.

Det konkluderes endvidere, at resultaterne af projektet gør det muligt for medlemsstaterne at gøre brug af god praksis, der er observeret i lande, hvor uddannelsessystemet har været succesfuldt i forhold til at korrigere sociale, økonomiske og kulturelle uligheder. Det konkluderes samtidigt, at der ligeledes er identificeret initiativer, hvor uddannelsessystemet ikke havde stor effekt i forhold til at bekæmpe de uligheder, der bevarer det opnåede lighedsniveau.

Formandskabet har udarbejdet en note med følgende tre spørgsmål, som ministrene kan tage udgangspunkt i:

1. Hvilke strukturelle faktorer kan ministrene identificere i deres eget uddannelsessystem, der sikrer effektivitet og lighed?
2. Hvorledes evalueres et uddannelsessystems formåen for så vidt angår lighed?
3. Hvilke former for kvalitetssikring vil kunne sikre faglig ansvarlighed og forbedre effektivitet og lighed i skolerne?

B. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er tale om et oplæg til en drøftelse, hvorfor der ikke er redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet.

C. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Drøftelsen vil ikke have lovgivnings eller statsfinansielle konsekvenser.

D. Høring

Punktet har været drøftet på møde i Specialudvalget den 9. februar 2005.

Danmarks Lærerforening (DLF) ville vide, hvad der gemte sig bag ordene "external exams". Hvis der menes "inspector-corps", kan DLF ikke støtte det.

Danske Studerendes Fællesråd (DSF) ønskede at vide, hvilket uddannelsesniveau, der var tale om.

E. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

F. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen er ikke tidligere blevet forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. Bidrag til Det Europæiske Råds forårstopmøde om midtvejs-evalueringen af Lissabon-strategien - vedtagelse af konklusioner og udveksling af synspunkter

A. Baggrund og indhold

Kommissionen har som oplæg til midtvejs-evalueringen den 2. februar 2005 vedtaget en meddelelse ("synteserapporten") indeholdende Kommissionens forslag til en reform af Lissabon-strategien. Rapporten ventes at være udgangspunktet for drøftelserne om midtvejs-evaluering på forårstopmødet.

Kommissionen lægger i synteserapporten først og fremmest op til en rationalisering og simplificering af Lissabon-strategien, hvor der fokuseres på vækst og beskæftigelse, idet fremgang i vækst og beskæftigelse ses som en forudsætning for sociale og miljømæssige fremskridt.

På denne baggrund lægger Kommissionen op til at fokusere på tre områder:

- Gøre Europa til et mere attraktivt sted at investere og arbejde
- Satse stærkere på viden og innovation
- Sikre at der skabes flere og bedre arbejdspladser

Under hvert af disse områder har Kommissionen identificeret en række centrale politikområder, i alt ti, der yderligere er udbygget i en række konkrete initiativer i den handlingsplan, der er et annekst til synteserapporten.

For så vidt angår indsatsområde 1, gøre Europa et mere attraktivt sted at investere og arbejde, peger Kommissionen på følgende centrale politikområder:

1. At færdiggøre det indre marked, særligt servicesektoren, lovregulerede professioner, energi, offentlige indkøb og finansielle serviceydelser.
2. At sikre et konkurrencepræget indre marked, der er åbent udadtil, hvor Kommissionen bl.a. vil se på nøglesektorer som energi og det finansielle område. Kommissionen vil også fremme forslag til revision af statsstøttereglerne for F&U samt arbejde for en afslutning af Doharunden og indgå bilaterale og regionale frihandelsaftaler.
3. At forbedre den europæiske og nationale lovgivning med henblik på at reducere administrative byrder.
4. At udvide og forbedre den europæiske infrastruktur, hvor Kommissionen bl.a. peger på transeuropæiske netværk (TENs) og det europæiske vækstinitiativ.

For så vidt angår indsatsområde 2, satse stærkere på viden og innovation, peger Kommissionen på følgende centrale politikområder:

5. At forøge og forbedre investeringerne i forskning og udvikling, hvor Kommissionen bl.a. lægger op til, at medlemslandene skal øge deres offentlige udgifter til forskning, samt etablering af et europæisk forskningsråd i.f.m. 7. rammeprogram.
11. At lette innovation, anvendelse af ICT og bæredygtig brug af ressourcer, hvor Kommissionen bl.a. nævner, at den vil fremkomme med et nyt initiativ vedr. anvendelse af ICT – i2010: European Information Society. Herudover nævnes bl.a. mulighederne inden for miljøteknologi. Med inspiration fra det amerikanske MIT foreslår Kommissionen endvidere etableringen af et European Institute of Technology.
12. At bidrage til at skabe en stærk industriel base, hvor Kommissionen igen nævner forskning og udvikling som centrale faktorer sammen med private-offentlige partnerskaber.

For så vidt angår indsatsområde 3, Sikre at der skabes flere og bedre arbejdspladser, fokuserer Kommissionen på:

13. At sikre at flere kommer i arbejde, hvilket er centralt for at få højere vækst og forbedre den sociale inklusion, hvorfor bl.a. understøttelsessystemer bør moderniseres. Kommissionen nævner også,

at den vil etablere et europæisk ungdomsinitiativ med henblik på at reducere ungdomsarbejdsløsheden, give de unge relevante kompetencer og skabe nye karrieremuligheder.

14. At forøge arbejdsmarkedernes fleksibilitet og sikre arbejdstageres og virksomheders tilpasningsevne. I denne forbindelse nævnes også initiativer til at sikre højere mobilitet.
15. At investere mere i uddannelse og efteruddannelse bl.a. via initiativer til fremme af livslang læring, herunder en bedre udnyttelse af strukturfondene på dette område.

Kommissionen foreslår endvidere en grundlæggende reform af styringen (governance) af Lissabon-strategien. Medlemsstaterne skal årligt og med inddragelse af nationale parlamenter, sociale parter og andre centrale aktører i civilsamfundet udarbejde én national handlingsplan for vækst og beskæftigelse. Endvidere foreslås de forskellige eksisterende traktatbaserede retningslinier samlet i én årlig strategisk rapport op til forårstopmødet. Forårstopmødet skal have det overordnede ansvar for processen. Endeligt skal medlemsstaterne udpege én national Lissabon-koordinator på regeringsniveau.

Formandskabet har udarbejdet et udkast til bidrag fra Rådet (Ungdom) til midtvejsevalueringen af Lissabon-strategien om en ungdomspagt. Forslaget herom blev lanceret af stats- og regeringscheferne fra Frankrig, Tyskland, Spanien og Sverige i forbindelse med Det Europæiske Råd (DER) den 4. - 5. november 2004.

Ideen var ikke konkret med hensyn til løsninger, men man ønskede unge sat i centrum i en række af unionens politikker. Man tog udgangspunkt i en bekymring for unges situation i Europa set i lyset af Lissabon-målene. Fx er unge i EU som helhed hårdere ramt af arbejdsløshed end befolkningen som gennemsnit; ofte er de at finde i lavindkomstgruppen og er i det hele taget mere udsat for uvished om fremtiden og fattigdom. Endvidere vil antallet af unge på arbejdsmarkedet falde over de næste 10 til 15 år, mens målet om vækst og styrket konkurrenceevne baserer sig på, at en tilstrømning af bedre uddannede unge mennesker er med til at skabe dynamik i samfundet.

I udkastet til bidrag understreges vigtigheden af ungdomsdimensionen i Lissabon-strategien, herunder at unges tilknytning til strategien er en forudsætning for dens succes. Desuden peges på en række politiske nøgleområder for unge og i særlig grad beskæftigelse, uddannelse, mobilitet, social inklusion og sammenhængen mellem familieliv og arbejdsliv.

Det vurderes, at opgaven kan løftes med anvendelse af EU's eksisterende instrumenter og mekanismer. Det vurderes endvidere, at der skal en særlig indsats til for at sikre ligestilling og for at sikre de dårligst stillede unges tilgang til uddannelse, social integration og mobilitet.

DER inviteres til at støtte forslaget om en ungdomspagt og til at sikre, at der indenfor alle relevante sektorer tages de nødvendige initiativer. DER inviteres til at notere sig Kommissionens intentioner om at udarbejde en meddelelse med detaljerede forslag til opfølgning. Opgaven med at høre de unge inviteres DER til at betro til Kommissionen og medlemsstaterne.

B. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er tale om et formandskabsinitiativ, hvorfor der ikke er redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Efter dansk opfattelse er udkastet til bidrag i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet, da der ikke foreslås initiativer, der rykker balancen mellem EU og det nationale niveau.

C. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Bidraget vil ikke kræve lovgivning eller få statsfinansielle konsekvenser.

D. Høring

Bidraget har været til høring i EU-specialudvalget.

Der er indkommet høringsvar fra:

Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF), der har fremsendt et positionspapir vedrørende Lissabon-strategien. DUF støtter i høj grad forslaget om en ungdomspagt og fremsætter i sit positionspapir fem forslag til dansk opfølgning på forslaget om en ungdomspagt. Det foreslås at styrke indsatsen både i EU og nationalt vedrørende:

1. Den horisontale tilgang til ungdomsområdet
2. Mobiliteten
3. Livslang læring og international uddannelse
4. Solidaritet mellem generationerne
5. Deltagelse og aktivt medborgerskab

Punktet er endvidere behandlet på møde i Specialudvalget den 9. februar 2005. Her anførte DUF ydermere, at forslaget som sådan er ret ukonkret, hvorimod baggrunden for ungdomspagten synes rimelig konkret. Det er vigtigt at se på, hvorledes ungdommen kan inddrages i forbindelse med en national opfølgning.

De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI)

Påpeger, at der er stor diversitet i ungdomsgruppen og at unge med handicap er et mindretal, som bør have særlig støtte bl.a. i forhold til uddannelse for at komme til at bidrage til at udvikle den europæiske økonomi til verdens stærkeste i 2010. Med henblik på at sikre en sådan udvikling bør der stilles krav om at unge handicappede skal repræsenteres i relevante fora.

Endvidere finder DSI det bekymrende, at uddannelse nu fremtræder mest som en beskæftigelsesfaktor i EU's politikker og der kun er få referencer til personlig tilfredsstillelse og aktivt medborgerskab.

Danske Lærerorganisationer International (DLI)

Anfører, at det er et fælles ansvar i samfundet at nå Lissabon målene. Det er de enkelte lande, der er ansvarlige for, at ingen unge udelukkes fra uddannelsessystemerne. DLI nævner som eksempel de aktuelle problemer med praktikpladser på de danske erhvervsuddannelser. Det nævnes, at Danmark ifølge OECD uddanner for få akademikere, men at der for at tiltrække unge til de lange uddannelser også skal ske væsentlige forbedringer med henblik på mere sikre arbejds- og ansættelsesforhold for unge akademikere. DLI taler for at fastholde brede uddannelser for at sikre omstillingsparathed hos fremtidens arbejdskraft.

Endelig er det DLI's opfattelse, at det kræver stigende og målrettede investeringer at nå målene i ungdomspagten.

E. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

F. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg..